No. 1650 Zaterdag 14 Augustus 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Aan het Oostelijk front neemt de oorlog een gedaante aan, zooals we ons die altijd gedacht hebben Wel gaat alles op veel grooter schaal dan vroeger, maar het is toch weer de ouderwetsche manier van strijden in het open veld. In 't Westen kruipen de soldaten den grond in en verstoppen zich in holen en grachten, in het Oosten rent de ruiterij weer over de vlakte en vecht de Infanterie in slagorde geschaard over uitgestrekte velden.

Hadden de Russen tijd gehad, ze zouden zich ook wel hebben ingegraven, maar nu doen ze het met de gewone dekking van hun forten.

Langs Weichsel en Narew liggen de forten als gezaaid De oorlogskaart vertoont een krans van sterren rondom Warschauw.

Toch is het den Duitschers gelukt tusschen die reeks forten door te breken, over de Weichsel te komen en de tweelingsteden Warschauw-Praga in te nemen.

Die steden waren wel van te voren door de Russische troepen verlaten, om ze voor vernieling te vrijwaren, maar dat is juist een bewijs, dat Warschauw voor Rusland als een kostbaar bezit werd beschouwd.

Het vreemde van het geval is echter, dat men geen verdere berichten omtrent deze inname leest, terwijl de Russen gewoon doen, alsof er niets gebeurd is en met de uiterste inspanning hun forten blijven verdedigen, die hoogerop liggen, zooals Nowogeorgiewsk, Pultusk, Rozan, Ostrolenka, Lomsa, Ossowiec, Growno en Kowno.

Voortdurend is de strijd in de nabijheid dezer forten het hevigst. Tot dusverre gelukte het den Russen op verschillende plaatsen de hoofdmacht der Duitschers tegen te houden, ofschoon hier en daar kleinere afdeelingen verder wisten door te dringen en over de rivieren te komen. De gaatjes zijn dus reeds gemaakt, de rest zal nu wel volgen.

Een leelijke tegenvaller was het voor de Duitschers, dat zij gestuit werden in hun verovering van Koerland:

Zondag 8 Augustus kwam een Duitsch eskader, bestaande uit 9 pantserschepen, 12 kruisers en een groot getal torpedojagers om den ingang binnen de golf van Riga te forceeren. Hun aanval werd afgeslagen, terwijl een kruiser en twee torpedojagers op een mijn liepen en averij bekwamen. De Russen verloren geen enkel schip!

Op dienzelfden Zondag werd het Duitsche leger in Koerland ook hevig aangevallen en uit zijn positie verdreven. De strijd duurt daar nog steeds voort.

Summa summarum: Warschauw is in de macht der Duitschers en overal elders dienen de vijandelijke legers elkander klappen toe, die soms heel leelijk aankomen.

Door een handige beweging wist het Russische leger een insluiting door de Duitschers te voorkomen. Het was een meesterlijke terugtocht, maar is en blijft een terugtocht.

Aan het Westelijk front nemen ze makaar loopgraven af, stormen aan den eenen kant een hoogte op, om er aan den anderen kant weer af te loopen. De golvende beweging van de frontlijn blijft voort duren. Alleen in Argonnen schijnen de Duitschers wat vooruit te dringen, evenals de Franschen in de Vogezen.

De duikbootenoorlog is nog in volle actie, maar de Engelschen zijn van taktiek veranderd. Ze maken jacht op de onderzeeërs met kleine motorbootjes en hebben er al verschillende onschadelijk gemaakt.

Toen de *Ramsey*, een klein patrouilleschip, Zondag 9 Aug. door den Duitschen hulpkruiser *Meteor* in de Noordzee in den grond was geboord, verscheen op het onverwachts een Engelsch eskader. De Commandant van den Kruiser beval zijn mannen in de booten te gaan en liet het schip in de lucht vliegen.

Aan de Dardanellen schijnt het nu ook te gaan beginnen. Toe dusverre was die zeeëngte een moordkuil voor schepen en schepelingen, maar nu komen er grootere schepen en meer manschappen.

Nu Rusland er zoo slecht voor staat, krijgen de Balkanstaten minder lust om mee te vechten, daarom moet er wat harder gestookt worden aan de Dardanellen. Een snel toenemend succes kan die Staten nog winnen voor de Verbondenen.

De Italianen toonen zich dappere strijders, zij voeren in de Alpen prachttoeren uit, maar veel vorderen doen ze niet.

Waar is Rusland Kwetsbaar?

Professor Schiemann, een Baltische Duitscher, en een der beste kenners van Rusland, schrijft in de Tag over de quaestie, hoe men Rusland zou kunnen treffen

Men mag volstrekt niet uit 't oog verliezen, zegt hij, dat de oorlog, dien Oostenrijk-Hongarije en wij met Rusland voeren, tot nog toe het karakter van een defensieven oorlog had. Het is ons gelukt den aanval, die steeds weer probeerde tot Berlijn door te dringen uit Oost-Pruisen, door te breken, dat hij reeds voor een niet klein gedeelte verwoest had, te verdrijven en Silezië voor het zelfde lot te bewaren. Onze bondgenooten hebben de Hongaarsche grensdistricten van den vijand bevrijd en schouder aan schouder met onze troepen een gedeelte van Oostenrijksch-Gallicië heroverd. Ook na een herovering van Przemysl en Lemberg zal voor Oostenrijk echter nog geenszins de status quo ante hersteld zijn, om nog niet eens te spreken van een gevoelige schade voor Rusland, het verlies van menschen en materiaal daar gelaten. Gevoelig getroffen zou Rusland eerst zijn, als de Oostenrijkers of de Roemeensche troepen zich van Bessarabië meester maakten. Omdat eerst dan de Oekraine quaestie een ernstig karakter krijgen zou.

De gebieden, die wij ten noorden van den Weichsel en ten zuiden van de Njemen hebben bezet, zal men in Rusland niet al te pijnlijk missen en hun verlies zal ternauwernood als een ontsierende vlek beschouwd worden op de kaart van het ontzaglijke rijk. Indruk op de politieke fantasie van het volk zou ten hoogste het verlies van Warschau maken, maar welke verovering groote namen als Soewaroff, Diebitsj, Poetjewitsj verbonden zijn. Maar de bedoelde gebieden zijn weinig vast verbonden met het rijk en nog in 1836 heeft Nicolaas I in een memorie, die zeer ernstig gemeend was, er aan gedacht ze op te geven. Hij ging van de gedachte uit, dat Rusland nooit een bedreiging voor Europa moest zijn en gaat dan voort: werpt men een blik op de kaart, dan schrikt men bij het gezicht van de Poolsche grens. Zij reikt tot aan de Oder, terwijl de zijden tot achter de Njemen en de Boeg terugwijken, om de Oostzee bij Polangen en de Zwarte Zee bij den mond van den Donau te bereiken. De voordeelen van dit lastig bezit zijn gelijk nul, de nadeelen groot, zelfs dreigend. Onze ware belangen eischen, dat onze grenzen aan den Weichsel en de Narew blijven en dat Rusland de rest aan Oostenrijk en Pruisen afstaat, die er mede doen kunnen, wat zij willen.

Verder zegt de schrijver: Bij de verovering van Libau is nog de beschieting van Helsingfors door een Zeppelin gekomen en voor het eerst komt in Petersburg de gedachte op, dat het punt, waar alle levensenuwen van Rusland samen komen, bedreigd zou kunnen worden Petersburg, niet Moskou is de eigenlijke hoofdstad van het rijk. Moskou is alleen hoofdstad, als Petersburg naar Moskou trekt en zoo lang de tsaar er blijft. Petersburg stelt er echter prijs op, dat Moskou in den waan leeft het gewichtigste middelpunt te zijn. Als de toekomstige troonopvolger geboren zal worden, trekt het keizerlijk echtpaar naar Moskou om het kind daar als het ware voor het oude Rusland als erfgenaam te legitimeeren. Moskou is de hoofdstad van het Aziatische Rusland, dat den blik naar het Oosten wendt en van het ketteersche westen niet veel wil weten. Petersburg is de stichting van den grooten afvallige, die zij den anti-christ hebben genoemd, en de nawerking van wiens wil nog sterk genoeg was, om al zijn opvolgers te dwingen in de ongastvrije stad aan de Newa, in zijn paradijs, zooals hij het noemde, alles te vereenigen, wat tot bescherming van het oude Rusland noodig, en tegelijk geschikt was om den invloed en de verdere ontwikkeling van Rusland in westelijke richting te bevorderen. Een groote mogendheid is Rusland eerst geworden door het bezit van het vooruitgeschoven bolwerk Petersburg aan de kust van de Oostzee en klein te krijgen is Rusland alleen door den val van Petersburg De groote dwaling van Napoleon was, dat hij Moskou voor het centrum van Rusland hield, de groote dwaling van Karel XII was het, in plaats van zich in Lijfland vast te zetten, en 't ontstaande Petersburg de wortels af te snijden, zich in Polen te vestigen en nogmaals dat hij later niet tegen het reeds ontstane Petersburg optrok, maar tegen Poltawa.

In Petersburg heeft alles zijn zetel, wat in Rusland de werkelijke macht vormt. Het hof, alle centrale autoriteiten, de heilige synode, die de geheele geestelijkheid regeert, de Doema, de pers die voor het geheele land den toon aangeeft. het gedeelte van de Russische kringen, wier zonen als gouverneurs de provincies regeeren of de hooge posten in het leger bekleeden. Wie het in Rusland tot eenig gezag wil brengen, moet zijn weg over Petersburg nemen.

Slechts hier, besloot de schr., is de politieke machtspositie van Rusland zoo te treffen, dat zij ineenstort, of in andere woorden: slechts in Petersburg kan men Rusland tot den vrede dwingen. Slechts een bedreiging van Petersburg kan een verovering van Finland mogelijk maken en slechts daar kan men de heerschappij over de Oostzee veroveren. Daar liggen de sleutels van de toekomst en wachten op dengene, die ze afhaalt.

„Het Vaderland."

Gebrek aan munitie.

Het valt onder de tegenwoordige omstandigheden allerminst te verwonderen, indien we berichten lezen, waarin gemeld wordt van uitingen van verbazing en wrevel over het slakkenoffensief, over de opknabbelmethode, over de schijnbare machteloosheid tot het behalen van successen op groote schaal door de bondgenooten in 't Westen. Maar dezen hebben hierop — bij monde van de Britsche ministers en generaals en aan hunne Fransche collega's — reeds herhaaldelijk geantwoord, dat gebrek aan ammunitie — hetzelfde euvel, waaraan de Russen lijden — het hun voorloopig onmogelijk maakt een grooten slag te slaan. Elke dag brengt ons een of meer telegrammen uit Londen, waarin verzekerd wordt, dat geheel het Britsche imperiale rijk — Canada, Australië en Zuid-Afrika zoo goed als het moederland zelf — thans druk in de weer is om reusachtige voorraden projectielen te vervaardigen, en veldmaarschalk French heeft nu zelfs den arbeidersleider Ben Tillet ervoor in den arm genomen en hem weten te metamorphoseeren tot een granaat- en recruten-propagandist. Maar hoelang zal het nog duren, vóórdat de geallieerden in het Westen voldoende met ammunitie zijn toegerust! Indien reeds de verovering van 'n paar loopgraven bij Neuville door de Fransche infanterie slechts mogelijk bleek nadat het geschut ongeveer 300.000 projectielen gebruikt had om de posities der Duitschers onhoudbaar te maken, zijn er voor het welslagen eener offensieve actie op groote schaal over het geheele ontzaglijke front van Yperen tot de Vogezen misschien wel een milliard granaten noodig. Dat de Germaansche bondgenooten alles op haren en snaren zullen zetten om spoedig met de Russen af te rekenen, ten einde zich dan met versterkte kracht op de Westersche bondgenooten te werpen, vóórdat dezen een algemeen offensief kunnen beproeven, ligt voor de hand.

In hoeverre zij daarin slagen zullen — ziedaar een van die vele geheimen, waarvoor zelfs de meest aandachtige bespieder van den loop der strategische gebeurtenissen geen oplossing aan de hand kan doen.

De Tijd.

Ter gedachtenis van Serajewo.

Officieus wijdt de Weener „Abendpost" aan aartshertog Frans Ferdinand en diens gemalin, die 28 Juni 1914 vermoord werden, een artikel waarin gezegd wordt:

Sedert is het tot volle zekerheid geworden, dat de moord van Serajewo niet alleen de daad van een waanzinnigen dweper was. De sporen van de misdaad wezen op den zuidoostelijken buurstaat, die door een grooten en machtigen staat als stormram tegen de monarchie werd gebruikt. Den schandelijk vermoorden prins lichtte de doodsfakkel als nog nooit een sterveling. Wat ons leger en onze vloot sinds dien aan groote oorlogsdaden hebben volbracht is tegelijk een warme dank aan den aartshertog, die met al de vezelen van zijn hart aan onze weermacht hing, in zijn werkkring alles deed om de monarchie voor de beslissende ure toegerust te zien, die in het vertrouwen op de kracht van het vaderland van 's lands toekomst zeker was en wist, dat dit in de stormen beproefde oude rijk sterk genoeg is om zich zijn vijanden van het lijf te houden en een borg van recht en beschaving in Europa te blijven. Dat geloof van den aartshertog is door den loop van den oorlog verwonderlijk gestaafd. Innig om den veelbeminden keizer en koning en zijn huis geschaard zien de volken van zijn rijk nieuwen roem en nieuw geluk tegemoet.

Alle Weensche bladen wijden diep gevoelde artikelen aan de nagedachtenis van aartshertog Frans Ferdinand en zijn gemalin.

Als vervolg op het hoogverraad proces tegen Princip c. s. naar aanleiding van den moord op den Oostenrijkschen troonopvolger en zijn gemalin had voor den krijgsraad te Trawich de behandeling plaats van de aanklacht tegen 39 leerlingen van middelbare scholen, die als leden van organisaties welke in dienst waren van de Servische propaganda, wegens misdaden subs. wegens misdrijf van verstoring der orde waren aangeklaagd. Een en dertig beklaagden werden tot gevangenisstraffen van een maand tot drie jaren veroordeeld en acht werden vrijgesproken.

Vlammenwerpers.

De „ooggetuige" in het Britsche hoofdkwartier zegt, naar aan het „Hbld." word geseind. dat in den laatsten tijd de gebeurtenissen aan het Britsche front alleen betrekking hebben op den sappenoorlog en de aviatiek. Deze oorlogsphase te land gelijkt dus op de positie ter zee, waar de tactiek ook beperkt is tot het gebruik van luchtschepen en vliegtuigen boven de zee en duikbooten en torpedo's onder water. De Duitschers zijn niet achterlijk in het voeren van een onderaardschen oorlog in Vlaanderen en tijdens de tusschenpoozen tusschen de acties van grooteren omvang, worden er duchtig mijnen en tegenmijnen aangelegd. Herhaaldelijk komt het daarbij tot botsingen onder den grond en hoewel het resultaat wel altijd duidelijk is, bijzonderheden over deze gevechten in den blinde ontbreken vaak. De Duitschers gebruiken nog weer hun „vlammenwerpers" en er zijn sterke aanwijzingen, dat die stelselmatig al voor den oorlog zijn gereed gemaakt. Er werden instructies over het gebruik aan speciaal opgeleide pioniers verstrekt. De machines spuiten een vloeistof uit, die ontvlamt, zoodra ze de pijp verlaat. De vurige straal heeft tot op dertig meter afstand uitwerking. De uitwerking is onmiddellijk doodelijk. Er wordt een groote hitte ontwikkeld, zoodat de vijand zelf ook een eind teruggaat. De vlam brandt twee minuten. Men kan ook kleinere, afzonderlijke stralen toepassen, zoodat dan het apparaat tegen meer doelen kan worden gebruikt. Het schijnt vooral in straatgevechten van groote waarde te zijn en is ongetwijfeld in den aanvang van den oorlog al gebruikt om steden en dorpen in België en Frankrijk te verwoesten.

Les van den Oorlog.

De verwachting van den een, de vrees van den ander, dat het ingrijpen van Italië spoedig een beslissing, althans een wending van beteekenis in den oorlog brengen zou, wordt tot heden door de feiten tegengesproken.

Ook de veronderstelling, dat de oorlogsverklaring van 't schiereiland der Apennijnen voor de nog niet meevechtende Balkanstaten het sein zou worden zich in den strijd te mengen.

De resultaten van het Italiaansche offensief zijn tot dusver, meer dan een maand nadat daartoe werd overgegaan, van weinig of geen beduidenis op den loop der gebeurtenissen op het Oostelijk en Westelijk oorlogsterrein, oefenden zij geenszins den invloed uit, welken de Entente daarvan meende te mogen hopen.

Zelfs slaagden de Oostenrijkers en Duitschers er juist gedurende den jongsten tijd in, de Russen nagenoeg geheel uit Gallicië te verdrijven.

Toch is Italië een groote mogendheid en beschikt het over een talrijk leger, welks uitrusting en qualiteiten niet zijn te onderschatten.

Trouwens, de moeite, die men zich over en weer gegeven heeft, om Italië, hetzij tot deelneming aan den oorlog te drijven, hetzij die deelneming te voorkomen, leverde wel het bewijs, dat men de beteekenis daarvan niet gering achtte.

Dat Italië tot dusver niet méér vermocht en de hooggestemde verwachtingen der Entente alreeds aanmerkelijk schijnen geslonken te zijn, is vermoedelijk aan meer dan één oorzaak toe te schrijven, waartoe ën de dreigende moeilijkheden op den Balkan en de eischen van den toestand in Tripoli behooren.

Italië is gedwongen naar verschillende kanten uit te zien en op zijn hoede te wezen.

Maar bovendien hebben de Oostenrijkers de oorlogsverklaring van hun gewezen bondgenoot lang vooruit kunnen zien aankomen en gelegenheid gehad, zich daarop voor te bereiden in een terrein, dat zich uitstekend voor de verdediging leent.

En zoo laat het zich aanzien, dat ook op dit gebied de Europeesche oorlog zal vastloopen in een wringen en dringen tegen elkaar zonder beslissend resultaat.

Noodeloos en nutteloos zullen we-

der veel menschenlevens worden opgeofferd en een nieuw bloedig bewijs zal zich voegen bij de vele anders, dat wapengeweld en militairisme niet in staat zijn een eindbeslissing te brengen en dat, zooals de H. Vader schreef in Zijn eerste Encycliek, in „andere" middelen heil moet worden gezocht voor het recht der volken

Het droevig fiasco van den oorlog is een veroordeeling te meer van zijn wezen, zijn werken en voorbereiding.

Het militairisme heeft nu getoond, wat het kan, of liever, wat het „niet" kan, zelfs tot zoo hooge hoogte opgevoerd, en welke ontzettende offers het van de wereld eischt.

Moet dan op dien weg „nog verder" worden voortgegaan? . . . .

Het Centrum.

De bestorming van Lemberg.

In de „Münchener Neueste Nachrichten" beschrijft Ganghover de bestorming van Lemberg:

Een paar minuten voor vieren in den vroegen morgen valt achter ons het eerste kanonschot. Andere kanonnen gaan meedoen. Boven ons in de lucht is een eigenaardig geschreeuw van vogels en een wild heen- en weer vliegen van knetterende lichamen. De duiven en zwaluwen maken wilde zwenkingen, duiken soms volslagen over den kop. Alleen de ooievaars bewaren hun tamme gelijkmoedigheid en omzwermen gedurig hun nest

De eerste vijandelijke shrapnells komen. De eerste Russische granaat. Niemand let erop. Aller oogen hangen aan de vijandelijke stelling, waarin de Oostenrijksche projectielen bij series inslaan, nu eens in de dekkingen dan weer in de hindernissen.

Torenhoog springen boomen van rook en fonteinen van aarde omhoog, onder en naast elkaar.

Telkens hoort men tusschen het monotone suizen van de projectielen een diep machtig geluid, en iederen keer, wanneer 't begint en aanzwelt, zegt naast mij een kalme soldatenstem: „Nu komt de oude." Dat is een granaat van de motormortieren. Waar die neervalt, is de hel daarginds meer dan hel geworden, en een reusachtige zwartbruine zuil van walm, die waaiervormig in de lucht omhoog springt, is omgeven van rondvliegende balken, stukken muur, geweren en dikke voorwerpen, waarnaar men niet wil raden, wat ze zijn.

Zoo duurt het een uur lang; het wordt steeds erger, steeds wilder en geweldiger. Is het nog mogelijk, dat daarginds in die brullende hel nog leven woont, nog een menschenborst ademt, nog een vuist een wapen kan vasthouden? Ik zie hoe overal hoofden uit loopgraven en dekkingen uitgerekt worden en met den helm vooruit staren naar de door rook, vuur en aarde omwervelde stelling van den vijand. In lange rijen duiken ze op, honderdduizenden, en beginnen te rennen.

Drie, vier, vijf linies gaan achter elkaar. Velen struikelen en vallen. maar de anderen gaan voorwaarts. Tegen de hel aan den oostelijken morgenhemel steken ze af als kleine, merkwaardig springende zwarte kevertjes. Nu zijn ze reeds dicht voor het vreeselijk doolhof van prikkeldraad. De stormloopende rijen glijden uit elkaar, sluiten zich tot vijf, zes dichte zwermen bijeen en dringen dan door de gaten, die de granaten in de hindernissen hebben geslagen

Uit de lange streep van vijandelijke schietgaten vliegt iets te voorschijn, dat de fonkelende tandenrij van een ontzaglijke gouden kam gelijkt en een uit rookstralen gevlochten hek. De onzen zijn reeds dicht bij de schans, werpen zich neer en dekken zich. Nu volgt nog iets heel snels, zoo snel dat de verbaasde oogen het niet kunnen volgen. Uit de vijandelijke stelling komen armen en hoofden te voorschijn, geweren gaan naar beneden en bewegen zich.

Nu verschijnt scherp afstekend tegen den helderen hemel op de hoogte van de schans het eerste kleine figuurtje van een soldaat in grijsblauw. De volgende seconde zijn het er reeds 20, 30, 100, en allen richten de geweren naar omlaag, schieten en stooten in de vijandelijke loopgraven en springen den Russen op het hoofd. Overal op het wijde veld stormen de aanrukkende reservetroepen in looppas naar de schansen.

Een gedonder, gebliksem en geknetter in de lucht, een regen van vijandelijke shrapnell's overstelpt de onzen. Maar het gaat steeds voorwaarts. Waar ik ook heenkijk, overal zie ik er struikelen en vallen. Een lange strook grasveld wordt bedekt met de vele gewonden, die zich niet meer roeren of zich slechts met moeite bewegen. Ik kan het niet meer aanzien en moet de oogen sluiten. Plotseling wekt mij een juichend geschreeuw en duizenden stemmen roepen de zegepraal uit. De hoofdstelling van den vijand is genomen—Lemberg is ons!

Een dapper regiment.

Bernhard Kellermann, de oorlogscorrespondent van het „Berliner Tageblatt" in het Westen, vertelt wat een Badensch regiment, dat tot taak had de Loretto-hoogte te verdedigen, in den loop der maanden te verduren gehad heeft.

Den 20 November betrok het regiment de stellingen op de hoogte, met haar loopgraven, sappen, verbindingsgangen en luisterholen, die er op de kaart uitzien als het adernet in het oog. Bij Ablain begonnen de stellingen, stegen dan dwars over de Oostelijke helling van de Loretto-hoogte, langs de kapel Notre Dame de Lorette om daarna te dalen tot een moerassig dal. In Nov. lag er wat sneeuw op de kale hoogte, maar dit pleizier duurde niet lang. Er kwam een regen, een ellendige dunne, grijze regen, dien de soldaten nooit tevoren meegemaakt hadden. Het regende wekenlang. De fijne mistregen drong door alles, door huid en haren, kleeren, leerwerk en schoenen. Er was geen bescherming tegen. De soldaten, die uit de loopgraven kwamen, zagen er niet menschelijk meer uit. In het dal zonk men in het moeras weg. Menige laars bleef in den modder steken. Maar deze regen en de modder waren het ergste niet. Er werd ook nog gevochten! Het ging er daar boven scherp toe, dag en nacht. Een korten tijd verbroederden de mannen in de loopgraven. Men wilde elkaar leeren kennen, de regiments nummers, sterkte, inrichtingen en gewoonten kennen. Deze wittebroodsweken duurden niet lang. De Franschen hadden de geschiedenis verkeerd begrepen, en plotseling, op een avond sprongen driehonderd man, zonder zich eerst te laten aandienen, in onze loopgraven. Dit gebeurde om tien uur. Om twaalf uur waren ze er weer uit. Sedert dien tijd ging het er nog scherper toe. Wanneer men zich verroerde, dan knalde er al een geweer. Alleen groeven. De loopgraven naderden elkaar tot twintig, tot vijftien meter. Het regende handgranaten en bommen.

Nog erger was 't boven op den „kansel". Van dezen top kon men de straat Souchez-Ablain overzien. Wanneer de kansel in handen van de Franschen viel, dan zag het er voor de Duitschers kwaad uit. Geen kip kon er op straat zich meer vertoonen, van toevoer van levensmiddelen en munitie kon geen sprake meer zijn, indien deze top bezet werd door den vijand. De Franschen mochten den kansel niet hebben. Het regiment zei het en het regiment hield den kansel. De Fransche batterijen stonden bij de Topart molen, in het Bois de Bovigny, in het Bois de la Haie. Zij beschoten de loopgraven van voren, in den flank en in den rug. Dagelijks beschoten zij de loopgraven van den kansel met snelvuur. 's Nachts werd er koortsachtig gebouwd, versterkt met zandzakken, borstweringen, draadversperringen. Den volgenden dag was alles weer naar de maan. Dikwijls werden de loopgraven met den grond gelijk gemaakt. Maar de soldaten kropen dan in de trechters, door de granaten geslagen en wachtten daar de aanvallen af. Maar het regiment hield den kansel.

Zoo ging het daar boven toe, zes maanden lang! Bijna zonder onderbreking en rust.

Anders is de bewegelijke slag. Hij ruischt over de velden. Gevaar en dood, opwinding woede, verschrikking en overwinning in een paar uur samengeperst. Het kan twee, drie dagen, een week duren, maar eenmaal is er toch een eind aan. Ademhalen, nieuwe kwartieren, nieuwe avonturen. De positie-oorlog knaagt aan den man. Steeds hetzelfde, maar steeds hetzelfde gevaar, dag in, dag uit. Geen zichtbaar succes, geen avontuur in grooten stijl, geen nieuwe kwartieren, streken en menschen. Hier is de loopgraaf en daarvoor liggen de dooden. Bovenmenschelijk moet de energie van den man in de loopgraaf zijn, bovenmenschelijk zijn moreele kracht. Zoo zeker als het is, dat officier en soldaat in het Westen hetzelfde presteeren als officier en soldaat in het Oosten, zoo zeker is het dat zij, zonder een oogenblik te dralen, graag de loopgraaf verwisselen met Polen, de Karpathen en Rusland. Liever vandaag dan morgen. Niettegenstaande het ongedierte en slechte kwartieren, want luizen zijn er hier ook en de kwartieren zijn niet veel beter, vooral in de vuurlinie.

Maar ons regiment heeft ook zijn afwisseling. Den 17 December sloeg het Joffre's aanvallen af. Het ging er bloedig toe. Midden Januari namen de Franschen het een paar loopgraven af. Het regiment nam revanche en kaapte den Franschen een paar loopgraven. Den 3en Maart trad het weer offensief op, nam de loopgraven bij de kapel. De Fransche loopgraven lagen vol lijken. Men begroef en begroef. Het wilde maar geen einde nemen. Met ontzetting spreken er de soldaten nu nog over.

Maar dit alles was niets dan voorbereiding, dan training.

De 9e Mei brak aan. Officieren en soldaten zullen hem nooit vergeten. Nu moest het Badensche regiment toonen, waartoe het in staat was. Nu moest het bewijzen leveren, of de hoogte, de bloeddorstige en vervloekte hoogte, het regiment gestaald had in dezen leertijd van een half jaar. Joffre wilde de hoogte hebben. Hij wilde aanvallen beneden van Souchez uit, van het slijkdal uit, over Ablain en den kansel. Nu kwam het er op aan

Om zeven uur 's morgens begon het. De zware Fransche artillerie gaf snelvuur op de voorste loopgraven, vier en een half uur lang. De commandant van het regiment vertelde later: Toen ik van onzen waarnemingspost het vuren zag, dacht ik, dat er geen man in de loopgraven meer in leven zou zijn!

De draadversperringen en barricaden waren stuk geschoten. De voorste loopgraven bestonden niet meer. Zij waren granaatgaten. De compagnie lag in de tweede loopgraaf Alles was vol zwarte en gele walm en gloeiende schaarmessen sisten over de loopgraven. Om half twaalf werd de tweede loopgraaf onder vuur genomen. De soldaten konden niets doen. Lagen plat op den grond met het hoofd diep in de aarde gedrukt. Een geeft er een schreeuw, een steunt er. Wat men denkt? Men denkt niets, absoluut niets! Zoo is het, zonder phrase. Het is de doodsangst. Een half uur later zwijgt de artillerie plotseling. Wie nog kan, staat op. Geweren klaar! Een machinegeweer is nog in orde. Eén enkel. Vooruit! Daar komen ze, ongehoorde dapperheid, bewonderenswaardig!

Nooit te voren zag men de Franschen zoo stormen. Het machinegeweer ratelt. Zij vallen in rijen. Zij bruisen nader, een officier aan het hoofd met getrokken degen. Hij springt over de eerste loopgraaf, wil zijn mannen meetrekken, alleen, geheel alleen stormt hij verder. Hij valt. Gevecht van man tegen man. Aanval afgeslagen Maar wat is dat? De vijand staat in den rug! Een halve vijandelijke compagnie is de verbindingsgraven binnengedrongen en komt nu in de loopgraven. Zandzakken! Nu komt het er op aan. De officier schreeuwt, de soldaat schreeuwt. Iedere soldaat is nu officier, commandant. Hij moet handelen, snel en duidelijk. Zandzakken, handgranaten! De barricade is klaar, de handgranaten vliegen bij troepen over de zandzakken naar den vijand. De vijand is afgesloten.

Maar nieuwe storm colonnes komen de hoogte afgerend. Salvovuur. Het machinegeweer knettert. Er zijn er te veel. Steeds nieuwe colonnes. Maar de commandant is zijn man een niet vergeten en is kalm gebleven. Artillerie! Plotseling slaan de granaten in de vijandelijke stormcolonnes. Fonteinen van lichamen, kleedingstukken, hoofden, ledematen, vliegen de hoogte in. Het is twee uur en de bataljons naderen reeds, die in reserve waren. Neen, alleen hadden zij het stelling niet kunnen bolwerken. Alle regimenten, van Neuville, tot Aix-Noulette, moesten meehelpen, met dezelfde dapperheid, alle batterijen, munitie-colonnes, telefonisten, waarnemers, vliegers, iedere man.

Alleen hadden zij het niet klaargespeeld. Maar de Badensers moesten toch hard en zwaar werken. En zij hielden de loopgraven, of beter de loopgraafgaten.

Toen er versterking kwam, was de crisis voorbij. Het regiment was teruggegaan tot zijn tweede, derde loopgraaf, maar 't had de stelling gehouden. Joffre brak er niet doorheen. En daarop kwam het aan. Vraag niet, hoe veel er daar boven van het dappere regiment vielen. Het waren er niet weinig. Maar het regiment stond als een muur.

Het Vluchtoord.

In 't begin is er al veel geschreven over 't vluchtoord, maar nu het kamp flink bevolkt is, zien we er weinig meer van vermeld. Daar ik 't vluchtoord tot deze nog nimmer gezien had wil ik ook eens graag de indruk beschrijven die het bevolkte vluchtoord op mij maakte; velen zullen hier nou dingen lezen welke nog niet vermeld werden. De indruk die ik kreeg toen ik er in eens voorstond was geweldig Als men daar staat dan ziet men bijna zoover als het oog reikt niets dan vele heel groote houten gebouwen, met breede verkeerswegen en pleinen overal, de draden van de telefoon en 't licht geven een eigenaardig geheel, want anders zoude men meenen dat men voor een kolossaal kermisterrein komt Mijn geleider bracht mij eerst in 't kleedingmagazijn; daar zag men een zaal van 50 M. lang; in opgepakte rijen hingen daar kleedingstukken van allerlei rang en stand, groot en klein, de rijkste ulsters, jassen, broeken, vesten, hoeden, onderg(o)ed, fijnste damesmantels, japons, fijne dameshoeden, fijnste gele en witte schoenen, klompen en ik weet niet wat al meer. Hier zag men dat de rijke en ook de gewone Amerikaan zijn kleed zoo maar uittrok en meteen naar Holland zond, in sommigen zaten de Amerikaansche geldstukken nog in. Men vertelde mij dat er 1½ maal zooveel uitgedeeld was als er hier nog hing. Daar deze courant ook veel in Amerika gelezen wordt, wil ik bij dezen ook vermelden, dat de Amerikanen die de geheele wereld doorreizen, nu eens maar hier komen, hier zien ze een wereldfeit dat de zon nog nooit bescheen. Hier zien ze dan dat grootsche schouwspel van liefdadigheid dat Holland hier wrocht en waaraan Amerika mee deel heeft. Hier ziet ge de arme bannelingen, Belgen loopen in uwe kleeren. Mij dunkt gaat naar Afrika of Azië, zooiets wat gij hier aanschouwt, maakt een indruk op u, die gij nergens vondt en die gij ook niet meer vergeet. Een ijzeren spoor loopt 't heele dorp door, om op lorries het eten en alles wat noodig is door het kamp te brengen. Ik liep een slaapbarak binnen, deze zijn mooi gerieflijk en luchtig ingericht, elke barak in 29 kamers, elke kamer voor 10 personen. Voor de ramen stonden ansichtkaarten te prijken met Belgisch Koning en Koningin en Belgische straten Ja, dacht ik, ik wilde. menschen, dat ge maar weer in uw België zat. Drie keukens zijn er van circa 20 M. lang, in elke keuken staan 12 stoomkookers om eten te kooken, 6 fornuizen om water te kooken voor koffie en alles te reinigen, in de keuken waar ik kwam stonden zoo maar eventjes 10 tonnen, elk zoo groot als ¾ bronolievat, vol erwten te weeken, om s'anderen daags te eten; met een grooten lepel was men de koffie uit een kolossalen ketel aan 't scheppen, alles grootsch. Er zijn 10 eetzalen van 50 M. lang elk en in elke kan 1000 man zitten. Ik trad er zoo een binnen, de klok op de kerk luidde maar aldoor dat de vluchtelingen koffie moesten gaan drinken. Ik trad een volle zaal binnen, maar dat moet men zien, zoo'n 1000 man aan 't boterhammen eten, wat een kommen en bordjes en koffiekannen; ze kregen toen omdat het Zondag was, boterhammen met kaas, in de week krijgen ze boterhammen met goede boter er op. Vele gebouwen zijn door kunstig aangelegde bloemperken omgeven, omzoomd met malsche graszoden, bloemen stonden er al veel te bloeien, overal zijn pompen met kristal helder gezond heiwater. We gingen de kerk in, welks klokje altijd nog maar door klepte; ons eerste bezoek was daar natuurlijk aan 't Hoofdaltaar om O. L. Heer hier even goeden dag te zeggen in zijn nederig kerkje op de Udenscheheovensche hei. Het altaar waarop een beeld van 't H. Hart stond was mooi versierd. Er stond ook een mooi Lievevrouwebeeld, daarvoor zat een oud moedertje in gebed verzonken; een klein kruiswegje hing aan de wanden, aan de eene zijde waren de biechtstoelen voor de Walen, aan de andere zijde die voor de Vlamingen. Een koperen doopvont op marmeren voet stond aan den hoofdingang. Des avonds is de torenuurplaat electrisch verlicht, zoodat men verafin 't kamp kan zien hoe laat het is. Daar stond de electrische centrale die door 't geheele kamp haar licht door de draden aan de vele booglampen meedeelt, wat zal dat bij avond een prachtig gezicht zijn. Van uit de Udensche straat ziet men 's avonds het licht tegen de lucht afspiegelen. Alle hoofdgebouwen, zooals raadhuis en bestuursgebouw, ziekenhuis, administratie, heerenhuis, rijkspolitie en postkantoor zijn telefonisch verbonden. Bij het postkantoor staat een winkel en een coiffeurszaak. Dan staat er den puntenwinkel, die uitsluitend aan de vluchtelingen alles aan inkoopsprijs verkoopt. Niemand wordt er gedwongen om te werken, maar die werken wil, zooals aardappelen schillen, eetzaal bedienen etc., kan 10 punten per dag verdienen, dat is 20 cent, hiervoor kan men dan in den puntenwinkel uitsluitend huishoudelijke artikelen, kleeren en genotmiddelen koopen. Aan de huizen hingen in eigengemaakte kooien van pakkisten, musschen, eksters en andere vogels, ook zag ik een eekhoorn in een kooi in een rad rondspringen. Honden liggen er met de vleet in tonnen; op de huizen hadden de inwonenden hun naam met potlood geschilderd en nog een of andere herinnering uit het oude land zooals „Villa Bella," „Au chalet vert," „Belle vue," etc. etc. Ik ging ook langs het Walenkwartier: daar zat een forsch gebouwde Waalin in haar costume de Dimanche aan hare deur. Gaarne zoude ik haar eens in haar taal aangesproken hebben, maar de tijd was te kort, ik moest vooruit. Toen kwam ik aan 't politiegebouw, daar stond een Belg-geïnterneerd militair, met zijn roode strepen op de broek, deze deed hier met 2 van zijn confraters politie-dienst. Op de pleinen lieten de jongens vliegers op met de vleet, de grooteren waren aan het voetballen. De badinrichting met warme en koude stortbaden en de tooneelzaal passeerden we ook. Met dozijnen stonden er de kleppermolens en de bliksemsneldraaiende vliegmachines allemaal op palen voor de huizen. We kwamen aan de lees- en schrijfzaal, er lagen wel 20 verschillende couranten op tafel, vele schrijftafeltjes, waaraan men kon gaan zitten correspondeeren stonden ten dienste van iedereen. De apotheek waarin ieder medecijn kan halen is ook niet vergeten. Het raadhuis is erg mooi ingericht, mooie lichte en luchtige secretarie, flinke raadzaal met groote electrische verlichting. Op het raadhuis hingen publicaties etc., juist een gewoon dorp of stad. Drie scholen zijn er waarin circa 1200 kinderen les krijgen. Er is veel vrouwelijk en mannelijk onderwijzerspersoneel. Ze zijn nog een school aan 't bijbouwen, dan is er nog een Fröbelschool voor de kleintjes, deze wordt door Belgische kloosterzusters bediend. Een groot en luchtig ziekenhuis staat er ook. Er waren toen ik er was al 10 uiteenneembare huisjes klaar, die de Belgen met punten kunnen verdienen en dan meenemen als hun huis in België in puin zou liggen. Deze huisjes zijn van dubbele wanden voorzien, van binnen en buiten wit geschilderd Zij bestaan uit 2 en 3 vertrekken, tafels, stoelen, kasten, etc. staat er in, zoo worden er een paar honderd getimmerd.

Men moet ons keine Holland toch bewonderen, dat het zoo naukeurig en fijn alles weet in te richten en in orde te houden, want 't is immers van te voren nooit gebeurd en we stonden er zoo maar in eens voor. Hulde daarom aan onze liefdadige Regeering. Ik moet rechtuit bekennen, het maakt een indruk die men nooit vergeet. De ansichtkaarten, die van het kamp in omloop zijn, zijn slecht genomen. Zij geven geen gezicht zooals het had moeten zijn, dus in één woord, zij zijn het kamp onwaardig. Ik had nog moeten vermelden, dat toen de menschen uit de huizen kwamen om zich naar de eetzalen te begeven, het toen dwarrelde en zwemde over de pleinen en straten en dat het krioelde van het volk, neen zooiets vergeet men niet. Degene op wien deze wereldgebeurtenis geen indruk maakt, heeft geen gevoel van het leven. Dit was nu op Zondag, misschien dat ik op een werkdag nog wel eens een kijkje ga nemen en dan schets ik onze lezers nog wel eens hoe of het er dan toegaat. tot later dan.

De Graafsche Courant.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

De Aartsbisschop van Caracas, Z. D. H. Mgr. Dr. JUAN BAUTISTA CASTRO, is Zaterdag 7 Aug. ll. overleden na op 31 Juli de H.H. Sacramenten ontvangen te hebben. De Aartsbisschop, hoog bejaard, was reeds lang zwak en ziekelijk, doch is slechts een week erg ziek geweest, naar de Bladen vermelden, aan malaria.

R. I. P.

Welkom!

De Inspecteur van het Onderwijs in de Kolonie Curaçao, de Heer H. MEERDINK, is Zaterdagavond met de paketschoener *Estelle* van de Bovenwinden teruggekeerd.

Uit verschillende berichten is ons gebleken, dat de Inspecteur zich de grootste moeite heeft gegeven om een goed oordeel te vormen omtrent den algemeenen toestand van het Onderwijs op de Bovenwindsche eilanden, waar de omstandigheden zoo grootelijks verschillen van die der Benedenwindsche. Over het algemeen heeft de nieuwe titularis een gunstigen indruk gemaakt en beschouwt men hem overal als een bezadigd en redelijk man.

Moge onder zijn voorzichtig toezien en vreedzaam beleid het Onderwijs in onze Kolonie steeds blijven voldoen aan de redelijk te stellen eischen.

Vaarwel!

Naar wij vernemen, zal Luitenant PIEPER, Adjudant van den Gouverneur, Donderdag a. s. met de *Maracaibo* vertrekken om via New-York naar Nederland terug te keeren.

Wij wenschen den Heer en Mevrouw PIEPER een voorspoedige reis en behouden aankomst in 't Vaderland.

Zilveren Jubilé.

De algemeen geachte President van het Hof, Mr. PH F. DE HASETH-EVERTSZ herdacht Woensdag den dag, waarop ZEGA. 25 jaar geleden benoemd werd tot Lid van het Hof van Justitie in de Kolonie Curaçao.

Onze Gelukwenschen!

Vreemdelingen-verkeer.

De Redactie-commissie voor het reclame boekje heeft deze week vergadering gehouden. Luitenant PIEPER was zoo gelukkig geweest nog juist voor zijn vertrek met het samenstellen van tekst en foto's klaar te zijn gekomen. De Commissie moet nu verder beslissen.

De beste waardeering van de moeite, welke Luitenant PIEPER zich heeft gegeven, zou zeer zeker bestaan in de eervolle opdracht der Commissie aan den Heer PIEPER voor het boekje een flinken uitgever te willen zoeken in Nederland. Misschien wil de Heer PIEPER zich ook nog wel belasten met goedkeuring der cliché's, waar het bij een reclame boekje vooral op aan komt. Als Z. E. G. ten slotte ook de correctie op zich wilde nemen, zouden we heelemaal klaar zijn en het boekje spoedig kunnen verspreid worden.

Nog meer dan vroeger, zullen we in de toekomst zelf voor eigen opleving moeten zorgen. Nederland zal het zwaar genoeg te verantwoorden hebben. Bevordering van het vreemdelingen verkeer is een der krachtigste hulpmiddelen om scheepvaart en handel te doen herleven.

Niet spoedig genoeg kan het reclameboekje verschijnen. Hoe eerder hoe beter!

Examen.

De Familie heeft telegrafisch bericht ontvangen, dat de Heer M. P. B. GORSIRA, geëmployeerde ter Administratie van financiën, thans met verlof in Nederland, is geslaagd voor eindexamen H. B. S. in Den Haag.

Dat verlof is uitstekend besteed!

Onze gelukwenschen aan den Geslaagde en Zijn geachte Familie.

De Jongeheer P. B. GORSIRA heeft met gunstig gevolg het toelatingsexamen voor H. B. S. en Gymnasium afgelegd

Die jongen is een heele Piet!

Onze gelukwenschen aan den Heer en Mevrouw MR. J. B. GORSIRA

Sisal.

De *Cur. Courant* had Vrijdag 11 het mooie bericht, dat de Eerste Sisal Cultuur-Maatschappij het huurcontract der terreinen met vijf jaar verlengd heeft. In September a. s. kan een geoefend planter hier verwacht worden om de werkzaamheden te leiden.

Van harte hopen wij, dat de volgende vijf jaren bewijzen zullen, dat de Sisal cultuur op Curaçao met winst gedreven kan worden en voor groote uitbreiding vatbaar is.

Inspectie.

Woensdag morgen bracht de H. E. G. Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen adjudant, een bezoek aan de Wilhelminaschool.

De Havenwerken.

De baggermachines hebben het werk gestaakt aan de doorschoten Westzijde der haven en zijn maar weer begonnen aan den Oostkant, waar ze overvloed van baggerspecie vinden, zonder dat er één schot gelost wordt.

De Directeur van Openbare Werken was met zijn Opzichters deze week herhaaldelijk bezig om opmetingen te doen en te peilen. Daar ne ging het duiken en mijnenleggen weer zijn gewonen gang.

Ende desespereert niet; de aanhouder wint.

Onze financiën.

Zoo heel slecht staat het met onze financiën, Goddank, niet. Over het algemeen werd gedurende het 2de kwartaal minder ontvangen dan verleden jaar, maar zoo heel veel scheelt het toch niet. Op Curaçao bijvoorbeeld werd aan „Belastingen" ontvangen f 100,576,39 of ± f 5,000 minder dan gedurende het 2de kwartaal 1914, en aan *andere* inkomsten f 24,046,84½ of f 3,000 meer dan in 1914.

Het nadeelig verschil is dus ± f 2.000. En dat, terwijl er f 8.000 minder aan invoerrechten werd ontvangen en f 5.000 aan accijns, plus f 3.000 aan loodsgelden.

Grond- gebruiks- en successiebelastingen hebben te samen ± f 14.000 meer opgebracht, en waren dus een redder in den nood.

Weerbericht.

't Was Dinsdag snikheet en het werd tegen den avond onheilspellend stil.

Het Weerbureau van Washington zond aan het Curaçaosch Station bericht, dat er een stoornis in de atmosfeer werd waar genomen in de buurt van Dominica, welke waarschijnlijk de richting West, Noord West zou uitgaan.

Men was bang voor een orkaan en vreesde hier voor een klap van zijn staart.

Verschillende huizen lieten alle vensters sluiten, de schepen werden stevig vastgemeerd, geen schipper waagde zich op zee.

Den geheelen nacht bleef het warm en stil. Maar geen regen, geen bliksem gaf eenige ontlading aan den dampkring.

Woensdag kreeg ons metereologisch station bericht, dat omstreeks acht uur in den morgen een hevige orkaan zijn kern scheen te hebben dicht bij St. Kruis, en de richting W. N. W. uitging met een snelheid van 18-20 M. vermoedelijk over Sto. Domingo en Haïti zou trekken en omstreeks Donderdagnacht of Vrijdag Cuba kon bereiken.

„Boletin Comercial" ontving van haar Correspondent te Puerto Cabello bericht, dat aldaar een sterke aardbeving was gevoeld, maar, Goddank, zonder ongelukken.

't Was warm en bleef warm op Curaçao en buitengewoon stil.

Donderdag publiceerde de „Boletin" twee kabelgrammen van 11 Aug.

De eerste kwam van Fort de France, waarin werd gemeld, dat na een sterke daling van den barometer Dinsdagavond om half negen een orkaan zich ontketende boven Martinique en Guadeloupe.

Er werd schade aangericht, maar omdat telefoon- en telegraafpalen omver lagen, kon geen verder bericht ontvangen worden over den toestand in de verschillende steden en in het binnenland.

Het tweede kabelgram werd geseind uit Puerto-Rico. Daar had men dien eigen ochtend, dus Woensdag 11 Aug. zware stormwinden te verduren gehad. Ook daar werd het telefoon- en telegraafverkeer gestoord. De storm scheen over te waaien naar Sto. Domingo.

Donderdagmorgen keerde de Noord-Oost passaat hier weer terug en streek ons wat koelte toe en verademing.

Toch was de atmosfeer nog niet gewoon.

's Middags was er duidelijk een ring om de zon zichtbaar. Van twaalf tot eenen vulde zich deze ring met neveldampen, die telkens dikker en zwarter werden tot de zon zelve bijna niet meer zichtbaar was. De ronde donkere nevelschijf met lichtende kern werd omgeven door een gekleurden ring. Zeer zelden hebben wij dergelijk natuurverschijnsel waargenomen. 't Schijnt dan ook wel te wijzen op iets abnormaals in den dampkring.

Vrijdag bevestigden eenige berichten uit Puerto Plata (Sto. Domingo), Point a Pitre (Guadeloupe) en Fort de France, (Martinique) de vermoedens van het Metereologisch Instituut. De schade schijnt gelukkig overal gering.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Van den Heer MANRIQUE CAPRILES, een geïllustreerden catalogus van „Studebaker's-auto's.

Van den Heer P. VERDOODT, gegradueerd opticiën, een paar reclameblaadjes.

Officiëele berichten.

Aan den Predikant bij de Vereenigde Protestantsche Gemeente alhier, W. van den Brink is om gewichtige redenen veertien dagen verlof verleend.

De heer Dr. J. P. Evertsz Hz. is eervol ontheven van de verdere waarneming der functien van officier van gezondheid 2de klasse, belast met den garnizoensdienst.

Aan den adjunct commies, geplaatst ten postkantore alhier, J. H. A. W. Sprock, thans op Bonaire, is met ingang van den 16n. dezer tot en met den dag, waarop de paket schoener „Estelle" op zijne eerstvolgende reis van de Bovenwindsche eilanden via Bonaire alhier zal zijn aangekomen, wegens gewichtige redenen verlof verleend.

Aan den Gezaghebber van Saba, P. L. Gorsira, is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

De beschikking van den Gezaghebber van Saba, waarbij de heer J. H. P. Schrils, hoofd van de openbare school te Bottom op Saba, tijdelijk met de functien van Gezaghebber belast is, is goedgekeurd.

De heer W. C. J. van Leeuwen, tijdelijk werkzaam ter Gouvernements-Secretarie is met ingang van den dag van vertrek uit Curaçao, tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van Gezaghebber van Saba.

De heer J. H. P. Schrils wordt met ingang van den dag van aankomst van den heer W. C. J. van Leeuwen eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van den Gezaghebber van Saba.

Aan Mej. A. M. Every, postbeambte in het dorp St. John op Saba, is tot herstel van gezondheid drie maanden verlof verleend; en de heer. James Hassell is met hare werkzaamheden belast.

Aan den 1e. Luitenant adjudant H. P. Pieper is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als lid van de commissie ten einde na te gaan en te onderzoeken of zij, die zich daarvoor aanmelden en den leeftijd van achttien jaren hebben bereikt, voldoende bewijzen van bekwaamheid bezitten om als bestuurder van een motorrijtuig op te treden, en aan hen, die hieraan hebben voldaan een verklaring daarvan af te geven, en de heer J. A. de Haseth Jr. is als zoodanig benoemd.

De klerk ten Parkette van den Procureur-generaal J. L. C. Monsanto, is met ingang van den dag van zijn vertrek van Curaçao, tijdelijk belast met de waarneming der functien van Ontvanger enz. op Bonaire.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Julia Elene Andrade, Luis Gulermo Beltram Calorina Cras, Moses L. Curiel, Lena de Jassus, Jossef Firrim, Ananias Guevarre, Horst Hille, Victoria Komenensje, Luisa Look, Rosita Mateuw, Abriel Metties, Isabel Moreo de Palm, H. Rhimer, Juan Bta Queles, H W Rojer Jr, Edwin Senior, Maria Stelle, J H Sonchhed Mercedes de Valencia.

Aangeteekende stukken: *Alberto* Badaracco para *Alberto Camilo Suarez* E R Discon, 2 rebut, *Alberto Camilo Suares*.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 13 Aug. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG........	—
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G......................	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.80
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.......................	„ 0.70
GEITENVELLEN per K.G...........	„ 0.80
WOL per K.G............................	„ 0.13
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G..................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„ 3,12½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3.25
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c.M. of minder f	

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

1. The Great American Favorit Marsch P. de Ville.
2. Hortensia Ouverture 1 uitv. Kastner.
3. Bouquet de Orquideas Valse R. Barba.
4. Potpourri sur Girofle-Girofla Lecocq.
5. Handicap March G. Rosey.
6. Fantaisie sur La Traviata Verdi.
7. Alpenklange Schottisch Padroffetsky.
8. Te Adoro! Danza. J. Campos.

Zondagavond om 7.30 uur in het „Wilhelmina-park."

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd 8 ratten.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

Wanneer men, in de telegrammen uit Pretoria lezende dat Botha's strijdmacht doordrong tot Namoetoni in Duitsch Z-W. Afrika, een blik werpt op dit gedeelte van 't zwarte werelddeel, kan men zeggen, dat na de onvoorwaardelijke capitulatie der Duitsche troepen onder gouverneur Seitz (zij bestonden uit 204 officieren en 3166 manschappen met stukken veldgeschut en machine-geweren) Botha dit geheele gebied voor de Britsche kroon heeft veroverd. Althans voorloopig! Pas bij de definitieve afrekening, het vredesverdrag, zal blijken of het veroverde door Engeland kan worden behouden. Het succes van Botha is grootendeels te danken geweest aan zijn onvermoeid en snel optrekken, waarbij hij groote natuurlijke hinderpalen te trotseeren had, en aan zijn kundig uitgedachte flankbeweging, die krachtig werd uitgevoerd door zijn verschillende troepen in een land, dat de grootste moeilijkheden daarvoor opleverde. Kolonel Mijburgh ontmoette de Duitschers onder Von Kleist te Ghaub, 16 mijl zuidelijk van Tsjumeb. De Duitschers trokken terug met achterlating van 86 gevangenen. De Engelschen maakten achtereenvolgens meer dan 500 gevangenen en veroverden eenige veldkanonnen.

Kolonel Brits verliet Etyasasu den 30en Juni en via Etye en Ekakena marcheerende, bereikte hij Namoetoni, waar hij 150 gevangenen maakte, de Engelsche gevangenen bevrijdde en bovendien vele voorraden in bezit nam.

Groot Namaland, Damaraland en Amboland werden dus achtereenvolgens in snel tempo veroverd. En behalve dit zeer belangrijke strategische succes, hetwelk Botha voor Engeland behaalde en daarmee aan de Britsche regeering een mooie troef in de hand gaf, die kan worden gebruikt op het einde van het bloedig oorlogsspel, heeft de Zuid-Afrikaansche regeering ook nog aangeboden naar het oorlogstooneel in Europa aanzienlijke troepenmachten te zenden. Kitchener deelde dit mede in een rede, gehouden in de Londensche Gildenzaal. Hij prees daarbij het schitterend patriotisme der overzeesche bezittingen: van Indië, dat het eerst in het veld kwam, van Canada, dat in Frankrijk tegenover den vijand een vast en ondoordringbaar front vormt, van Australië en Nieuw-Zeeland, wier troepen heldhaftig strijden aan de Dardanellen, en ten slotte van Zuid-Afrika. Wat de recruteering betreft, verklaarde de minister, dat, hoe bevredigend de toevoer van mannen ook moge wezen, er toch altijd nog meer gebruikt kunnen worden. Wel hebben de nieuwe legers een sterkte bereikt, die vóór korten tijd ongeloofelijk werd geacht — doch die verliezen, die zware verliezen! Waarom de regeering een zoo angstvallige stilzwijgendheid bewaart omtrent de sterkte van het nieuwe leger? Wel, zeide Kitchener, het zou voor den vijand van groot belang zijn het juiste aantal van onze strijders te kennen, en hij merkte op, dat een Duitsche prins, die een hooge positie bekleedt, onlangs spijtig zijn volslagen onwetendheid betreffende de sterkte der nieuwe Britsche legers heeft erkend. Maar dit kon de minister wel zeggen: het was niet meer noodig het aantal recruten, waarom hij vraagt, te beperken. Tot nog toe was hij er niet toe geneigd geweest meer mannen te vragen, dan dadelijk uitgerust konden worden, omdat de daardoor veroorzaakte vertraging van hunne uitzending naar het front een ontmoedigenden invloed op de manschappen had.

Doch thans was gelukkig een tijdstip bereikt, waarop hij kon zeggen, dat deze moeilijkheid overwonnen is en dat alle recruten dadelijk na hun in dienst treden gekleed en gewapend kunnen worden.

Naar aanleiding van de dankbetuiging van het parlement aan generaal Botha merkt „Daily Chronicle" op dat, welke ook de wisselvalligheden van den oorlog en de voorwaarden, waarop hij eindigt, zijn mogen, men nauwelijks kan aannemen, dat Zuid-West Afrika ooit weer in het bezit zal komen van Duitschland. De nadeelen, welke er voor de groote Britsch-Hollandsche gemeenschap aan verbonden waren, een groote kuipende mogendheid aan haar grens te hebben zijn duidelijk uitgekomen. Het heeft veel tijd en moeite gekost deze mogendheid van de grens te verdrijven, doch nu dit eenmaal volbracht is, zal geen practisch Z.-Afrikaansch staatsman spoedig weder toestemmen in een herstel van de oude gevaren.

Volgens den „Times"-correspondent te Kaapstad, erkent de openbare meening in Zuid-Afrika, dat uit de gematigde voorwaarden voor de overgave van de Duitsche troepenmacht in Z.-W. Afrika, Botha's staatsmansbeleid blijkt. De Duitschers komen er, zegt de „Cape Times", weliswaar beter af dan zij — bijv. wegens het vergiftigen der bronnen — verdienen, maar toch is voor een staatsman grootmoedigheid dikwijls een bewijs van beleid. Er zou n. l. eens een dag kunnen komen, waarop ook de Duitschers deel zouden kunnen uitmaken van een grootere Unie en met het oog daarop verdient het de voorkeur, niet een gedragslijn te volgen, die later onnoodige verbittering zou wekken.

De Duitsche pers troost zich met de gedachte, dat het lot van Z.-W. Afrika en van Duitschland's bestaan als koloniale mogendheid zal worden beslist op de slagvelden van Europa! En dáár heeft de Duitsche groote generale staf tot op dit oogenblik nog de mooiste troeven in de hand.

Te Otavifontein kwamen de eerste afdeelingen aan van de Duitsche troepen die zich hebben overgegeven. Het waren 400 man, die nog door 1100 zouden worden gevolgd.

De gevangenen, die er lichamelijk goed uitzagen, kwamen alleen met hun uitrusting aan. Verscheidenen droegen het symbool van het IJzeren Kruis, in den vorm van een stuk zwart laken in kruisvorm, omboord met koord. Die decoraties waren verleend gedurende den laatsten veldtocht. De gevangenen verklaarden dat de aanvoeren van de voedingsmiddelen zoo ingekrompen waren, dat zij nog maar voor enkele dagen rantsoenen hadden.

De Unie-troepen kregen bevel zich gereed te houden om direct te kunnen opmarcheeren en hunne stellingen in te nemen onmiddellijk na het afloopen van den termijn, voor het aannemen van het ultimatum gesteld

In de pikzwarte duisternis van een nacht zonder maan, liepen de officieren, dik gekleed tegen de bittere koude, sacht door het hout, om de

troepen wakker te houden en gereed voor elk ingrijpen. Ondertusschen wachtte een stafofficier, geheel alleen, naast een rommelende auto, op een eenzame plek aan de spoorlijn, enkele mijlen van het Octavi station, op de aankomst van den te verwachten trein, die de eindbeslissing zou brengen. Een minuut na 2.30 was de uiterste termijn, en op ditzelfde tijdstip scheen een licht door het bosch en kwam het treintje bestaande uit een locomotief en een wagen op de overeengekomen plek. De Duitsche officier stapte niet uit, en overhandigde den wachtenden officier plechtig een gezegeld couvert. De auto snelde naar het hoofdkwartier en het nieuws verspreidde zich snel dat Zuid-West Afrika in Britsche handen was overgegaan.

Terwijl de „Köln. Zeitung", het verlies van Duitsch Zuid-West-Afrika en de voor haar onbegrijpelijke capitulatie der geheele Duitsche strijdmacht aldaar besprekende, deze gebeurtenis een triomf noemt van Engeland's brutaliteit, en een nijdigen uitval doet aan het adres van Botha, gaat er uit de Engelsche pers ter eere van den Boeren-generaal en Unie-minister — en ook ter eere van Smuts — een kreet op van bewondering en dankbaarheid. De bladen wijzen erop, dat er geen andere plek van het Britsche grondgebied was waarnaar de vijand met zooveel vertrouwen zag om een doodelijken slag toe te brengen aan de macht en het prestige van Engeland als Duitsch Zuid-West-Afrika, waar gedurende meer dan dertig jaar de zwart-wit-roode vlag woei, die nu is neergehaald.

De Unie van Zuid-Afrika heeft thans, zoo juichen zij, een groote en een nieuwe provincie er bij gekregen.

Togoland en Kameroen zijn weg; Duitsch Nieuw-Guinea, de Salomon-, Caroline-Pelle-, Marianne- en Maarschalkslanden eveneens; Samoa en Kiaootsjau gingen ook verloren, en van alle millioenen vierkante mijlen van Duitschland's overzeesch Rijk blijft thans nog alleen over Duitsch Oost-Afrika, dat door de Britsche vloot wordt geblokkeerd en door de Britsche troepen wordt bestookt. Zóó dramatisch zijn, zegt de „Standard", Duitschland's kolonisatiedroomen geëindigd, nu de Lüderitz bochtstreek, waarmee Bismarck het Duitsche wereldrijk en de worsteling om Afrika opende, overgegaan is „in het bezit van de afstammelingen der Hollandsche, der Vlaamsche, der Britsche stammen en der Hugenooten". En dat heeft Botha verricht, die, vijftien jaar geleden Engeland's grootste vijand, thans Engeland's grootste vriend geworden is, constateert „Daily Chronicle", terwijl „Daily News" de aandacht vraagt voor het feit, dat de schoone proefneming met zelfregeering schitterend gelukt is (ook Redmond en de nationalistische Ieren zullen zich daarop te gelegener tijd wel beroepen ten gunste van hun „Home Rule"!), doch dat Engeland's vijanden nog maar altijd niet begrijpen, dat eensgezindheid en trouw op vastere grondslagen kunnen rusten dan op materieele kracht of eenheid van handelsbelangen. Het blad noemt het treurig, dat de werkelijke lessen voor Duitschland moeten geschreven worden in bloedige letters en betaald met bitter verdienen.

Niet vóórdat die lessen geleerd zijn, zal de wereld vrede hebben, en dan, wanneer — aldus de toekomstmuziek der „Times" — de laatste overgave der Duitschers heeft plaats gehad, dan zal men in Engeland zich met fierheid en dankbaarheid herinneren, dat het generaal Botha was en Zuid-Afrika die voor het eerst het pad betraden van victorie en den weerstand van den vijand braken op diens eigen terrein.

Een telegram van gelukwensch, door minister Lord Kitchener gezonden (o zonderlinge speling der geschiedenis! door Kitchener, die indertijd deed wat noch Buller, noch Methuen, of Gatacre of White of Roberts hadden kunnen tot stand brengen en aan den onafhankelijkheidsstrijd der Boerenrepublieken een einde maakte) en de verzekering, dat hij in Engeland hartelijk zal worden verwelkomd, heeft Botha reeds in zijn bezit, Hij krijgt nu van de bewoners van Kaapstad ook nog een eeresabel.

De ziel van den Oorlog

is vanouds het geld genoemd.

En het is te begrijpen, dat langzamerhand zeer groote financieele moeilijkheden zullen ontstaan in de landen, waar dagelijks millioenen worden verkwist.

In een sterk vertraagden brief van den Londenschen correspondent van „Het Centrum" lezen we:

Iedereen, die de groote aankoopen der bondgenooten in Amerika sedert maanden heeft nagegaan, iedereen, die den koers op Londen in New-York, vooral in den laatsten tijd, heeft gevolgd wist, dat Engeland den eenen of anderen drastischen maatregel moest nemen, om de schuld aan Amerika af te doen. Iedereen moest remise op New-York koopen, een cheque op New-York werd op het laatst zoo duur, dat Engeland millioenen ponden goud naar de Vereenigde Staten moest zenden.

De goudvoorraad der Bank van Engeland moest echter worden beschermd om het vertrouwen der houders van banknoten niet weg te nemen, en alle financiers hadden reeds allerhande plannen voorgesteld, om eene oplossing te vinden voor deze moeilijke vraagstukken.

Sedert eenigen tijd bood het gouvernement dagelijks schatkistbiljetten aan, maar de discontomarkt nam slechts driemaandelijksche wissels en daarmede was het gouvernement met zijn reusachtige onkosten niet geholpen, want de wissels vervielen te spoedig en moesten telkens weer worden vernieuwd. Onder deze omstandigheden waren de financiers in de city al eenigen tijd op hun hoede, voor de uitgifte van een groote leening

Deze is nu uitgekomen voor een onbepaald bedrag, de rentevoet is 4½% en de prijs pari De voorwaarden der conversie der andere Engelsche staatsleeningen in deze nieuwe leening zijn heel vernuftig samengesteld, om deze nieuwe uitgifte tot een groot succes te maken. Verder kan de kleine kapitalist en de man met een paar pond spaarpenningen ook behulpzaam zijn om Engelands oorlogskosten te betalen. Aan alle postkantoren kan men ontvangstbewijzen verkrijgen van vijf shillings, en zoodra iemand twintig van die reçu's heeft, wordt daartegen een 4½% Staats-obligatie van £ 5 uitgeleverd.

De houder van £ 100 der laatste oorlogsleening van November 1914 (eenige dagen geleden genoteerd 93%) heeft het privilegie om tegen betaling van £ 5 en overgave van zijn obligatie voor £ 100 in de nieuwe leening in te schrijven, mits hij ook voor £ 100 in contanten inschrijft.

Hetzelfde geldt voor een houder van oude 2½% Consols. Voor iedere £ 100 in contanten ingeschreven op de nieuwe leening, kan deze kapitalist £ 50 der nieuwe uitgifte krijgen tegen overgave van £ 75 Consols. Dit voorrecht, verleend aan de houders der oude 2½% Consols, is een heele verlichting voor de beurs, en ook voor het geldbeleggend publiek, dat nu ten minste dat fonds zal kunnen verkoopen.

De beurs had namelijk, na den oorlog, om een paniek te vermijden, een minimum-prijs vastgesteld voor Consols, eerst van 68½, en toen van 66½, onder welke noteering niet mocht worden gehandeld. Daar er echter geen koopers waren, konden de banken, die op het fonds voorschotten hadden verleend, niet realiseeren, en konden houders, die geld noodig hadden, er ook niets verder mee doen. Thans, door deze conversierechten, is er weer een markt gevormd, in deze Engelsche consols.

Het spreekt vanzelf, dat de uitgifte van een directe Engelsche staatsleening met een rentevoet van 4½%, een slechten invloed heeft gehad op alle andere fondsen met een vasten interest.

Het gouvernement heeft de rente zoo hoog gesteld, om zeker te zijn, het geld te krijgen en ook om de Amerikanen te bewegen, zich in deze leening te interesseeren. In dit laatste geval zou Engeland een gedeelte van zijn schuld aan Amerika afdoen door de obligaties dezer uitgifte naar New-York te zenden.

De Duitsche minister van financiën, Helfferich, noemde in een interview de Engelsche leening de reusachtigste inspanning, die ooit een staat voor een financieel succes zich heeft getroost.

Het door de leening te verkrijgen geld kost in werkelijkheid de Engelsche schatkist niet 4½, doch meer dan 6 procent. De middeltjes om de interest kleiner te doen schijnen dan hij is en de conversierechten, zijn slechts een verdoezeling van dit voor het Engelsche staatskrediet zoo onaangename feit. De toekenning van het recht aan de inschrijvers, om inschrijvingen op vroegere leeningen met lageren interest in te wisselen voor die op de nieuwe leening, is zonder precedent. De eenige analogie is te vinden bij noodlijdende maatschappijen.

Volgens den minister staat ook in dit opzicht Duitschland er goed voor.

Wij hebben tot dusverre met onze beide oorlogsleeningen rond 13.500 millioen mark (660 millioen pd. st.) opgebracht, tegen Engeland 331 millioen pd. st. Wij zullen wat wij verder noodig hebben op dezelfde eenvoudige wijze door 5 percents leeningen krijgen. Wij behoeven geen kunstmatige prikkels te gebruiken.

De vraag naar onze oorlogsleeningen blijft, naar ik dagelijks van de banken hoor, buitengewoon groot.

Bekendmaking.

De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao brengt hierbij ter kennis van het publiek in het algemeen en van de zeevarenden in het bijzonder, dat van af Maandag, den 16n Augustus 1915, tot en met Zaterdag, den 21n d. a. v., door het Garnizoen alhier met geweren schietoefeningen zullen worden gehouden op Caracas-baai, alwaar met scherp geschoten worden zal in de richting naar zee.

Gedurende de schietoefeningen zullen roode vlaggen geheschen worden boven het hek van de Quarantaine inrichting, op het fort Beekenburg, op den seinpost bij de Caracas baai en aan het Spaansche Water

Curaçao, den 10en Augustus 1915

De Procureur-generaal,

J. B. Gorsira.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 7 AUG. — 21 AUG.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Philadelphia	H Hichborn	11 Aug.	La Guayra	11 Aug.	New-York
Merida	A Johanson	11 „	Maracaibo	12 „	Maracaibo
Nickerie	J P v d Borden	15 „	New York	16 „	Amsterdam
Fauna	D Kuyper	14 „	Amsterdam	15 „	New York
Maracaibo	G W Goodman	14 „	New-York	14 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	15 „	Maracaibo	16 „	La Guayra
Merida	A Johanson	18 „	La Guayra	19 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	19 „	Maracaibo	19 „	New York
Caracas	G B Terrill	19 „	New York	19 „	La Guayra
Harald	G Jiralson	1 Aug.	Norfolk	7 Aug.	Progreso
Savoia	A Poggi	11 „	Colón	11 Aug.	Génova
Legaspi	E Egasini	14 „	Colón	14 „	Barcelona
Irene	G Andersson	12 „	New Port	18 „	Linham (Zwed.

Schooners.	Aankomst	van	Schooners.	Vertrek	naar.
Diana V	7 Aug.	Maracaibo	*Gacela H*	7 Aug.	Maracaibo
Rosa Maria	7 „	Aruba	*Maria Leoncita*	7 „	Aruba
Jesuita V	6 „	La Guayra	*Irena*	7 „	Vela de Coro
Estelle H	7 „	Isla Barlov	*Sirena H*	6 „	Vela de Coro
Conformidad D	8 „	St Domingo	*Brion V*	6 „	Maracaibo
Venecia V	8 „	Maracaibo	*Rosa Maria H*	9 „	Aruba
Reinoso V	8 „	Pto Cabello	*Camia H*	10 „	Vela de Coro
CarmenDolores	9 „	La Guayra	*Estelle H*	12 „	Aruba
Maria H	9 „	Maracaibo	*Venecia V*	10 „	Maracaibo
Clara C	9 „	Rio Hacha	*Themis H*	12 „	Barbados
Hirondelle H	11 „	Maracaibo	*9 de Abril H*	12 „	Maracaibo
Maracaibo V	11 „	Maracaibo			
20 de Julio C	11 „	Aruba			